

El monument de la discòrdia

Partidaris del manteniment i la retirada del símbol acumulen arguments davant la consulta prevista en el termini de tres setmanes. La càrrega ideològica de l'estructura centra el debat

ANDREU CABALT

A tres setmanes de la celebració de la històrica consulta popular sobre el futur del monument franquista a la batalla de l'Ebre de Tortosa, partidaris i defensors del símbol franquista més gran de Catalunya difonen els seus arguments i es carreguen de raons.

Dues entitats ciutadanes s'han erigit en les últimes setmanes en portaveus de les dues posicions enfrontades: d'una banda, la Comissió per la retirada dels símbols franquistes de Tortosa, constituïda fa anys, i que reclama la retirada sense consulta prèvia, i de l'altra, la recent creació de l'Associació Tortosina pel Monument, presidida pel dirigent local del PP, Jaume Solé, i amb membres de diversa orientació ideològica. Ahir, els defensors del monument sumaven 592 suports a la seva pàgina de Facebook pels 467 de la Comissió.

El pal de paller de la confrontació pública gira entorn de la càrrega ideològica de l'estructura, de 45 metres d'alçada. Els defensors l'anomenen 'monument commemoratiu de la batalla de l'Ebre' i defensen que s'erigí per commemorar els caiguts dels dos bàndols. Els detractors, en canvi, el titllen de 'monument d'exaltació feixista' aixecat en homenatge a Franco i a la seva 'Cruzada'.

De fet, l'estructura forma part del cens de simbologia franquista de Catalunya i en aplicació de la llei de Memòria Històrica s'hauria de retirar. A més, el Parlament de Catalunya ha instat l'Ajuntament de Tortosa a retirar l'estructura sense consulta prèvia.

(A) Simbol de la Comissió i (B) Pal de l'Ebre
i les construccions per l'Associació pel Monument de l'Ebre

**HOMENAJE
AL HEROISMO Y AL SACRIFICIO DE AYER
QUE SON PERMANENTE MAGISTERIO PARA LA
ACTUALIDAD Y FUTURO DE NUESTRO PUEBLO**

Imatges del 'Diario Español' el 19 de juny de 1966. Mostra com era el símbol quan es va inaugurar i l'entrega de la maqueta del monument per part dels seus promotors a Franco el 1964. FOTOS DE PRECATALÀ ROCA

La inauguració i els seus discursos

**Dues entitats
ciutadanes defensen
les posicions
enfrontades a la
consulta popular**

Ambé, el monument fou protegit el 2003 per l'Ajuntament de Tortosa com a Bé Integrant del Patrimoni Cultural Català (BIPCC) i a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat se l'anomena monument commemoratiu de la batalla de l'Ebre. En aquesta línia, l'article 35.2 de la llei esmentada exclou de l'obligada retirada aquells elements on no hi ha 'exaltació dels enfrontats' o quan concorren 'raons artístiques, arquitectòniques o artísticoreligioses protegides per la llei'.

Més de dos anys després de rebre la invitació, Francisco Franco, autanomenat 'Caudillo de España', va inaugurar el monument, el gruix de les obres del qual havien finalitzat dos anys abans. La crònica del *Diario Español* va relatar així els fets del dimarts 21 de juny de 1966.

Als 17,30 hores, milers de persones esperaven l'arribada de Franco i el seu seguici, on destacava la seva dona, Carmen Polo i l'almirall Carrero Blanco.

L'alcalde i cap local del Movimiento, Joaquín Fabra, envoltat de moltes autoritats, va rebre Franco a l'avinguda Colom de Ferreries. A continuació es van dirigir, pel pont de l'Estat, a la cate-

dral on va ser rebut pel Bisbe de Tortosa, Manuel Moll. Franco va creuar el temple sota pal·li fins a asseure's en un tron a l'altar major. Moll recorda la persecució religiosa de 1936 i va fer un encès discurs a favor del dictador, lloant el seu suport a l'Església.

La comitiva es va traslladar, tot seguit, al marge dret del riu, al passeig de l'Ebre, on s'havia aixecat una tribuna per a les autoritats. L'encarregat de presentar l'acte fou el governador civil de Tarragona i cap provincial del Movimiento, Rafael Fernández Martínez. En el seu encès discurs declarà que el monument s'havia aixecat amb el propòsit d'homenajar «a Vos (a Franco), a vuestra obra,

a sus raíces y a su proyección actual y futura». També era un homenatge «serviente y sincero a nuestro Ejército, al de la Cruzada y el de hoy».

Tot seguit, Franco va inaugurar el monument pitjant el botó

**Es un homenaje a Vos
(a Franco), a vuestra
obra, a sus raíces y a
su proyección actual
y futura**

Rafael Fernández Martínez
Governador Civil de Tarragona

pel qual s'il·luminava l'estructura, acompanyat del repic de campanes de totes les esglésies de Tortosa, 21 salves d'honor des del castell de la Suda, centenars de coloms alliberats a la base de l'estructura i avions de l'Exèrcit llençant flors sobre el monument.

El torn final fou per a Franco, que amb aquestes paraules va de-
finir la construcció del monument.
«Hemos de agradecer a Tortosa, ciudad mártir de aquella epopeya (la batalla de l'Ebre), que haya querido perpetuar aquella gesta, con este grandioso monumento al heroísmo de tantos españoles que, con el sacrificio de sus vidas, rubricaron el mandato solemne de nuestros muertos».

De fet, la comissió i la CUP, promotors més actius en favor de la retirada, van impulsar una moció per descatalogar el monument

al marge de la consulta. El text es va discutir el passat gener i fou rebutjat per la majoria de CIU i ERC. En canvi, es va aprovar una

moció que suspedia la descatalogació al resultat de la consulta, aquest cop amb el vot contrari de PSC i Movem Tortosa.

Entres les raons de Tortosins pel Monument s'ha afegit aquesta setmana un vídeo dedicat a l'autor del monument, Lluís Na-